

V septembri sa po novom učiť nebude

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) vyjadruje vážne pochybnosti o pripravenosti rezortu na reformu školstva

(Tlačová správa)

Minister školstva Ján Mikolaj sa pre médiá opakovane vyjadril, že nový školský rok bude rokom zásadných reformných zmien. Školy majú začať učiť po novom už od septembra. KI vyjadruje obavu, že ide iba o politickú rétoriku, nie o seriózne reformné zámery.

KI upozorňuje na skutočnosť, že reforma školstva nie je dostatočne pripravená. Ministerstvo školstva doteraz nepredstavilo jasnú stratégiu, Štátny pedagogický ústav nemá pripravené zmeny v obsahu vzdelávania, školy nedostávajú žiadne informácie a učitelia netušia, čo sa od nich v novom školskom roku očakáva. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa domnievame, že september 2008 nie je reálny termín na spustenie obsahových zmien na školách. Učitelia nesmú byť do nich dotlačení nasilu a v časovej tiesni. Dva mesiace letných prázdnin im na prípravu nových školských vzdelávacích programov určite nepostačia.

Nepripravenosť rezortu školstva je badateľná v spôsobe, akým sa snaží takzvanú reformu realizovať. Chaotické načasovanie jednotlivých krokov, ich nedostatočná nadväznosť, nekomplexnosť reformných zámerov a takmer žiadna verejná diskusia o ich dôsledkoch, sú viditeľne slabé stránky celého procesu. KI sa domnieva, že tento proces nemožno nazývať reformou. Hlavným motívom zmeny sa ukazuje byť politická objednávka, nie odborne argumentovaná snaha skvalitniť vzdelávací systém.

Paragrafové znenie návrhu nového školského potvrdilo naše obavy, ktoré sme vyslovili v čase, keď minister Mikolaj predstavil legislatívny zámer zákona. Nová legislatíva neponúka školám viac slobody. Naopak, z návrhu nového školského zákona je zrejmé, že namiesto vyváženého rozdelenia zodpovednosti za vzdelávanie medzi školu a štát, ostane v rukách ministerstva školstva väčšina rozhodovacích a kontrolných právomocí. Naďalej centrálna regulovaná bude napríklad učebnicová politika, či nepružný systém experimentálneho overovania inovácií vo vzdelávaní.

KI zároveň upozorňuje, že deklarované sľuby neladia ani s ďalšími legislatívnymi krokmi. V tomto zmysle považujeme za problematický aj návrh zákona o pedagogických zamestnancoch, či nepochopiteľný zámer rezortu skoncipovať ďalší samostatný zákon, ktorým bude riešené odborné vzdelávanie. Kontúry tohto zákona majú byť známe v novembri 2008, teda dva mesiace po plánovanom spustení takzvanej reformy na základných a stredných školách, stredné odborné školy nevyvíjajú.

Najväčšie obavy však aj naďalej vzbudzuje proces prípravy obsahovej transformácie. Jej podoba zatiaľ nie je známa, čo je zlý signál. Pre jej realizáciu sa tak v tejto chvíli núkajú dva scenáre – alebo sa narýchlo zredukujú učebné osnovy, ktoré sa formálne nazývajú štátnym vzdelávacím programom, alebo sa nestihne ani to. V oboch prípadoch sa bude učiť tak ako doteraz – všade rovnako, to znamená „po starom“. Deklarovaný cieľ obsahových zmien – vytvorenie jedinečných a rôznorodých školských programov – je tak v oboch prípadoch v nedohľadne.

Prezentácia z tlačovej konferencie ako aj ďalšie informácie sú voľne dostupné na stiahnutie na stránkach www.konzervativizmus.sk a www.noveskolstvo.sk.

V Bratislave dňa 22. februára 2008

Zuzana Humajová
analytička Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika